

Bir dakika

'Bir dakika' boyunca konuş – duraksamak yok – tekrar yok!

KONULAR

SPOR

KÜRESELLEŞME

GEN. İNSAN HAKLARI

ZORLUK

DÜZEY 2

GRUP BÜYÜKLÜĞÜ

HERHANGİ

SÜRE

40 DAKIKA

Konular	Spor, Küreselleşme, Genel insan hakları
Zorluk	Düzyük 2
Grup büyüklüğü	Herhangi
Süre	40 dakika
Genel bakış	Bu etkinlikte katılımcılar bir dakika boyunca spor ve insan hakları arasındaki ilişki üzerine çabuk ve yaratıcı olmalarını gerektiren konuşma yapacaklar.
İlgili haklar	Hepsi
Amaçlar	<ul style="list-style-type: none">Spor ve insan hakları hakkındaki bilgileri paylaşmakTüm insan hakları meselelerinin birbirleriyle bağlantılı ve birbirlerinden ayrılmaz olduğunu kavramakKişisel fikirleri ifade etmek üzere özgüveni geliştirmek
Materyal	<ul style="list-style-type: none">Her katılımcı için birer ifadeBir şapkaSaniyeleri gösteren bir saat ya da bir kronometre
Hazırlık	<ul style="list-style-type: none">Aşağıda ifadelerin bulunduğu sayfayı çoğaltın, ifadeleri kesin.Kestiğiniz kâğıt şeritlerini katlayın ve bir şapka içine koyun.

Yönerge

- Katılımcılardan bir çember olarak oturmalarını isteyin.
- Şapka elden ele dolaşsın. Herkesin sırayla şapkanın içine elini daldırmasını ve bakmadan bir kâğıt çekmesini söyleyin.
- Katılımcılar, kâğıt şeridinde yazan ifade ile ilgili hiç durmadan bir dakika sürecek bir konuşma hazırlamalıdır. Konuşmayı hazırlamak üzere 5 dakikalığı var. Kurallar: Duraksamak yok, tekrar yok.
- Çemberdeki kişilerden sırayla "konuşma" yapmalarını isteyin.
- Her "konuşma"nın ardından, kısa yorumlar için iki ya da üç dakika zaman ayırın. Eğer tartışılacak çok konu varsa tartışma başlığını not edin ve en sonda bu temaya dönmeyi kararlaştırın.
- Herkes konuşmasını yaptıktan sonra, kısa kesmek zorunda kaldığınız tartışma konularına geri dönün.
- Daha sonra bilgilendirme ve değerlendirme bölümüne geçin.

Bilgilendirme ve değerlendirme

Etkinliğin nasıl yürüdüğünü gözden geçirin. Gündeme gelen konular üzerine konuşun.

- Bir konu üzerine hiç durmadan bir dakika boyunca konuşmak zor muydu?
- Üzerinde konuşulan en zorlayıcı konu hangisiydi? Neden?

- İfadelerden hangisi en tartışmalı olanıydı? Neden?
- İnsanları en çok şaşırtan bilgi hangisiydi?

Kolaylaştırıcılar için ipuçları

Bu etkinlik birbirinden çok farklı düzeylerde uygulanabilir ve sorular çok farklı şekillerde yorumlanabilir. Genç insanlarla uygun düzeyde çalışmak önemlidir. Derinlemesine düşünmeyi sağlamak üzere bir şey söyleyebilirsiniz, ancak “kesin bir yanıt” beklentisi içinde olduğunuz izlenimini verme tehlikesinin farkında olun.

Aşağıdaki ifadelerin birlikte çalıştığınız grubun ilgisini çekmeyeceğini düşünüyorsanız, yeni ifadeler yaratın.

Konuşmak istemeyenleri bir kere denemeleri için yüreklendirin. Yarım dakika ya da sadece yirmi saniye konuşmalarını önerebilir, konuşmadan önce bir arkadaşlarına danışmalarını ya da daha sonra konuşabileceklerini söyleyebilirsiniz.

Çeşitlemeler

Küçük bir grupla çalışıyorsanız iki ya da daha fazla tur yapabilirsiniz. Bu durumda katılımcılar her turda bir kâğıt şeridi çekebilirler. Eğer onbeşten fazla kişiyle çalışıyorsanız, iki alt grup halinde çalışın.

Şapkadan ifade kâğıdı çekme tekniği her türlü konuya uyarlanabilir.

İzleme önerileri

Katılımcılar spor konusuyla ilgileniyor ve kendilerini enerjik hissediyorlarsa, sayfa 214’teki “Herkes için spor” etkinliğini deneyin.

Grup, konulardan herhangi biriyle özel olarak ilgilendiyse, bu konuyu ele alan etkinliği bulmak üzere sayfa 68’teki etkinlik listesine bakın.

Eylem fikirleri

Takip etmek üzere bir konu belirleyin. Eyleme geçmek üzere ikinci aşamada ne yapacağınız konusunda anlaşın. Belirlediğiniz bu konu üzerine çalışmak için bir proje geliştirin. Bu alanda çalışan yerel bir örgüt ile bağlantı kurun. Projeyi bir öğrenme aracı olarak kullanmak yoluyla katılımcıların grup çalışması ve eyleme geçme becerilerini ne oranda geliştirdikleri üzerinde düşüncelerini sağlayın.

Ek bilgi

“Oyunu nasıl oynarsın: Sporun insan haklarının gelişimine katkısı” (*How you play the game: The contribution of sport to the promotion of human rights*), Sidney’de 1-3 Eylül 1999 tarihleri arasında düzenlenen konferans: www.hrca.org.au/#sport-and-human-rights.

Önemli gün

7 Nisan

Dünya Sağlık Günü

BİLGİ MATERYALİ

İfade kâğıtları

Spor ve genel insan hakları

Sizce Ronaldo “Değişim Gücü: Gençlerle Dünya AIDS Kampanyası” için iyi bir özel temsilci mi?

Spor ve genel insan hakları

Uluslararası düzeyde yarışan sporcuların belli davranış kurallarını kabul etmiş olmaları gerekmektedir. Örneğin bir spor müsabakasını siyasi bir mesaj vermek üzere kullanarak davranış kurallarını çiğneyen sporcu cezalandırılmalıdır. Bu durum, sporcunun ifade özgürlüğünün yadsınması anlamına mı gelir?

Spor ve genel insan hakları

Maç için yurtdışına gitmek isteyen taraftarın sorun çıkaracağından şüphe eden polis o kişiyi durdurma yetkisi vardır. Bu durum, taraftarın seyahat etme ve örgütlenme özgürlüğünün hukuki bir yolla yadsınması anlamına mı gelir?

Spor ve çocuklar

Çocuklarını saatlerce antrenman yapmaya zorlayan hırslı annelere ve antrenörlere ne söylemek isterdiniz? Genç bir insanın kendi sağlığıyla ilgili kararları verme hakkı ve boş vakitlerini nasıl değerlendireceğini söyleme hakkı kime ait olmalı?

Spor ve yurttaşlık

Birçok insan bir ülkede dünyaya gelir fakat daha sonra ikinci bir ülkede yuva kurar ve o ülkenin vatandaşı olur. Bununla birlikte, ikinci ülkenin millî takımı yerine doğdukları ülkenin takımını tutmaya devam ederler. Bu insanlar hangi millî takımı tutmalılar?

Spor ve ayrımcılık

Engelliler Olimpiyatları (*Paralympics*) engelli insanlara karşı önyargıların kırılmasında ne derece etkili oluyor?

Spor ve ayrımcılık

Sporcuların cinsiyet testine tâbi olması adil bir yarış sistemi için gerekli midir yoksa insan onurunun ve mahremiyet hakkının düpedüz ihlal edilmesi anlamına mı gelir?

Spor ve eğitim

Resmî okul eğitimi süreci içinde spor derslerinin zorunlu olması gerektiğini düşünüyor musunuz?

Spor ve sosyal haklar

Profesyonel sporcuların diğer çalışanlarla benzer haklara sahip olması gerektiğini düşünüyor musunuz, örneğin sendika kurma hakkı ve haksız yere işten çıkarılmama hakkı gibi?

Spor ve çevre

Golf sahaları çoğunlukla hem insan dostu hem de çevre dostu olmamakla eleştiriliyor. Bunun nedeni, golf sahalarının kırsal kesim tarafından kullanılan tarım alanları ve ormanlık alanlara yapılıyor olması. Bunun yanında golf sahalarının bakımı için çok miktarda su, herbisid (yabancı ot öldürücü madde) ve pestisid (böcek ilacı) kullanılıyor. Bu durum golfu bir insan hakları meselesi yapar mı?

Spor ve cinsiyet eşitliği

Bazı insanlar, kadınlara yapılan ayrımcılık yüzünden en iyi antrenör ve spor yöneticilerinin çok azının kadın olduğunu söyler. Katılıyor musunuz? Evet ise, bu konuda ne yapılabilir?

Spor ve küreselleşme

Spor ayakkabıları ve birçok spor malzemesi Doğu Avrupa ve Uzak Doğu'daki işgücü sömürüsü ile çok ucuza üretiliyor. İşçiler çalışmaya devam etmek istiyor, bir boykot yapılmasını istemiyorlar. Tüketici olarak bizler bu sömürüye taraf olmamak için ne yapabiliriz?

Spor ve insan güvenliği

Çin kötü bir insan hakları siciline sahip. Çin, 2008 yılı Olimpiyat Oyunları'nın evsahibi olarak seçilmeli mi?

Spor ve sağlık

Sporunda doping ile mücadele etmek üzere yerel düzeyde ne yapılabilir?

Spor ve medya

Sizce, belli bir televizyon şirketinin, spor karşılaşmalarının yayın hakkını satın almaya hakkı olmalı mı?

Spor ve barış

Rekabete dayalı spor dalları insanlar arasındaki işbirliği ve karşılıklı anlayış duygularını ne düzeyde geliştirir?

Spor ve yoksulluk

Ülkenizdeki politikacıların, sporu ya da spor müsabakalarını, insanların siyasi ve ekonomik konulardan uzaklaşmalarını sağlamak ve ilgilerini dağıtmak amacıyla kullandıklarını düşünüyor musunuz?

Spor ve yoksulluk

Birçok ülkede spor, özellikle futbol, bireylere “yoksulluktan kurtulma fırsatı” sunar. Yoksul ülkeler bu nedenle futbolu daha mı çok ağırlık vermeli?